

DIENOS ŽINIOS

Rebderfas, 1945 m. gruodžio m. 14 d.

ZINIOS IS LIETUVOS.

Vilniaus radijo namas praneša, kad i Nürnbergą yra atvykęs žurnalistas Jonas Simkus, kuris duoda pranešimą iš teismo salės Vilniaus radijo namui ir spaudai. Jau atstatytas ir i darbą paleistas Pavencio (prie Kursenų) cukraus fabrikas. Panevežio cukraus fabrikas yra pradėjęs veikti anksčiau.

ANGEU ZINIŲ AGENTŪRA BBC PRANEŠA IS AMERIKOS: Prezid. Trumanas paskyrė Komisiją tyrinėti streikus. Taip pat bus sudaryta komisija pliene ~~darbininkų~~ gamybos darbininkų sąlygoms tirti. Pliene prameneš darbininkai numato sausio 14 d. pradėti streiką dėl per mazo atlyginimo.

CINKINGO kariuomenės daliniai izygiavo i Manzurijos sėstine Mukdena. Taip pat užimtas Tschan-chun miestas.

AMERIKOS korespondentai gavo sutikimą lankyti rusų zona Vokietijoje.

PERSIJOS REIKALAVIMAS. BBC praneša is Londono, kad Persijos vyriausybė i teikė memorandumus Amerikos, Anglijos ir Sev. Sąjungos vyriausybėms, kuriuose se prase atitraukti kuo greičiausiai savo igulas is Persijos ir tuo pa= lengvinti Persijos vyriausybei susitvarkyti kraste vidaus gyvenimą. Mem= randume prasema Persijos klausima Maskvos konferencijoje laikiyti viena pirmųjų. Tuo tikslu Persijos užs. reik. ministeris isvyko Maskvą, kad dar pries konferenciją galėtų pasitarti su Sev. Sąjungos vyriausybe.

LEVANTO KLAUSIMAS ISSPRESTAS: BBC pranešimu tarp Anglijos ir Prancūzijos pasirasyta sutartis atitraukti kariuomenes is Levanto (Art. rytai). Gruodžio 21 d. i Beiruta atvyks Prancūzijos ir Anglijos karininkų grupės vykdyti atitraukimo judesiam. Anglijos žem. rmuose Eden pasveikine vyriausybę ~~o~~ pozicijos vardu dėl geriausiai isspreste klausime. Prancūzų laikrastis "Le Monde" rase: "Sita sutartis pasalina visas kliutis tarp Anglijos ir Prancūzijos".

DĖL DACHAU NUTEISTUJŲ: Londone radijas atitais vakar paskelbta žinia ta prasme, kad Dachau byloje mirti nuteisti ne 40, bet 36 asmenys. Vienas nuteistas iki gyvos galvos, kiti trys - po 10 metų.

BELGU ZONA VOKIETIJOJE. BBC pranešimu, Belgijos užs. reik. ministeris Spaak pareiškė, kad Belgija gaunanti valdyti Vokietijoje zona, kuri bus angli zonoje. Iki pavasario ten bus investos dvi belgu divizijos.

NÜRNBERGO BYLA.

Nürnbergė vakar buvo tesiamas kaltinimas dėl prievarta atgabentųjų darbininkų ir koncentracijos stovyklų rezime. Koncentracijos stovyklų buvo vienas svarbiausių naciško rezime veiksmų, kuriuos naciai stengėsi isnaikinti prieš nacišką veiklą. Stovyklų žiaurumas turejo skleisti baimę ne tik kaltinamųjų tarpe, bet ir kraste. Tai buvo save rusies politika. Frick yra pasirasęs dokumentą, kuriame sakoma: "Kaip Museliniš Italijoje isnaikine marksizma, taip mes turime naikinti, kas yra prieš partiją". Vakarykstis kaltinime aktas ypatingai liecia Vokietijos nusikaltima žydų atžvilgiu.

ROBERT SVETICARIJOS PREZIDENTAS.

Dr. Robert isrinktas naujuju Sveticarijos prezidentu.

- Graikijos vyriausybė priėmė amnestijos įstatymą politiniams nusikaltėliams. Įstatymas neličia kriminalinių nusikaltimų.

- Austrijos vyriausybės igaliotinis dr. Gruberis lankėsi Čekijoje. Norima užmegsti tu dviejų krastų didesni bendradarbiavimą.

-IVYKIAI PERSIJOJE.

(BBC) Azarbeidžane gubernatorius pabėgė iš krasto sėtinės Azarbeidžanės, nes miestas buvo apsuptas sukilėlių kariuomenės. Sukilėliai reikalauja krasto autonemijos. Azarbeidžanas yra rusų užimtoje Persijos zonoje. Sukilėliai pasivadina "proletarų grupe". Persų vyriausybė pareiškė, kad sukilėliai yra kirstami rusų valdžios organų. Britų valdžia iš naujo pakartojo, kad ji save kariuomenės neatitrauks, kol ne nepadarys rusai. Teherane buvo nustatyta, kad ne viena ekupacinė jėga negali trukdyti Persų kariuomenės laisvės. Rusai ta nutarimą sulaužė. Paskutiniomis žiniomis Persijos min. pirmiminis ir užs. reik. ministeris kartu su igaliotais Anglijos ir Amerikos ministrais išvyko į Maskvą kur, gal but pasimatys su trim užs. reik. ministrais.

PADETIS ARTIMUOSIUOSE IR VIDURINIUOSE RYTUOSE.

(Londons radio politinė apžvalga).

Karo pabaiga iškėlė daug naujų problemų, kurios jau yra dalinai išspręstos, dalinai dar tebesprendžiamos. Art. ir vid. Rytų krastai turi didelę reikšmę pasauliui, nes yra turtingi žemės turtais: alyva, nafta ir kt. Geriausiai galima panaikinti painiavas krastuose, laidžiant jiems laisvą, demokratiskai apsispręsti, ką daro anglių vyriausybė savo kėlonijose. Teks pavyzdys yra Sirija ir Libanonas, vadinami Levantu, kuri valdė tarptautinių mandatų anglai ir prancūzai. Dėl prancūzų kariuomenės kraste kilę nepasitenkinimas. Prasidėjo užpuolimai. Išsikėlė britų kariuomenė. Prancūzų valdžia pareiškė, kad ji netrukdomi krastams atgauti nepriklausomybę. Tačiau iš veiksmų buvo matyti, kad prancūzai nerejo duoti šiems krastams prancūziską veidą, gi britai - leisti laisvai apsispręsti. Neseniai įvykusia anglių-prancūzų sutartimi klausimas yra galutinai išspręstas. - Kitas sunkus klausimas - Palestina. 1927 m. Balfour'io deklaracija buvo užtikrinus žydams laisvą Palestiną, nepažeidžiant arabų interesus. Žydai isteigė vadinamąjį "sionistų judėjimą", kuris siekė isteigti Palestiną žydų valstybę. Palestinoje gyvena virš 1 mil. arabų ir apie 600.000 žydų. Visa arabų lyga: Palestina, Sandi, Arabija, Libanonas ir kt. arabų krastai remia Palestinos arabų interesus. Karui pasibaigus i Palestina ėmė nelegaliai verztis žydai, dažniausiai ginkluoti. Isteigta nauja teroristinė partija "Hajana". Daugeliu atvejų turėjo būti pavartota britų kariuomenė. Lapkričio 30 d. britų valdžia pareiškė klausimą atiduoti spręsti Jungt. Tautų Organizacijai. I Palestina buvo numatyta leisti kas mėnesį po 15.000 žydų. Jėga klausimas nebuvo sprendžiamas. Šita paaiskinima sionistai sutikė protestais ir demonstracijomis. Arabų vadai pareiškė: žydai yra mūsų brėliai, sionistai yra mūsų priešai. Palestinos klausimą spręsti yra sudaryta amerikiečių-anglų komisija. - Padėtis Persijoje rėdė palinkima i ateslą. gi. Persija 1942 m. buvo amerikiečių, anglių ir rusų kariuomenė užimta, isteigtos bazės. Tai buvo reikalinga palengvinti transportui tarp Šv. Sąjungos ir kitų sąjungininkų. 1943 m. gruodžio mėn. Teherane buvo nutarta atitraukti igulas iš Persijos iki 1946 m. keve 1 d. Bet kadangi padėtis kraste dabar yra itempta, vyksta riaušės, Anglijos ir Amerikos vyriausybės iteikė Savietams neta, siūlydamos atitraukimą įvykdyti iki 1946 m. sausio 1 d. Manoma, klausimas bus sprendžiamas Maskvoje.